

Intermezzo (стисло)

Михайло Коцюбинський

Присвячую кононівським полям

Дійові особи:

Моя утома, Ниви у червні, Сонце, Три білих вівчарки. Зозуля, Жайворонки, Залізна рука города, Людське горе.

Залишилося тільки спакуватися. Це було одне з тих численній треба, які ліричного героя так втомили, які нагадували йому "мне гоголового звіра". Увільнитися від цього можна лише на деякий чаї бо, як говорить герой, "я не можу розминутися з людиною, я не можу бути самотнім". Його втомили люди зі своєю метушнею, галасом, захотілося спокою.

Він тікає від "залізної руки города" і не може втекти. Але ось уже зелене безмежжя природи. Кує зозуля.

Навіщо людині тиша? Щоб почути й побачити щось головніше, важливе у житті, яке не осягнеш у щоденній метушні. Герой у темній кімнаті. Йому здається, що навіть меблі, предмети зазіхають на цю тишу. У його серце просяться люди, які складали туди, "як до власного сховку, свої надії, гнів і страждання або криваву жорстокість звіра". Болю так багато, що ліричний герой уже не сприймає його, він утомився.

Зозуля б'є молоточком у кришталевий великий дзвін. Три вівчарки зчинили гвалт. Герой відпускає з ланцюга одну, і та мчить геть, бо їй воля дорожча, ніж задоволена злість.

Дні ліричного героя протікають серед степу, серед нив. Киплять від гарячого вітру "срібноволосі вівса".

Поступово той мир і спокій, що панували навколо, входять в душу ліричного героя, наповнюють її.

Герой щасливий, що зустрічається із сонцем, звертається до нього, як до живої істоти. Разом з вівчарками блукає полями й пускає "свою душу під чорний пар".

"В городах земля одягнена в камінь і залізо — і недоступна". Тут же герой став близько біля неї. Пив молоко — і відчував, що в нього вливається "екстракт луки". Особливий тут і хліб. Ліричний герой відчуває себе багатим, хоч нічого не має. Уся земля — його.

Жайворонок грав на струнах небесної арфи симфонію поля. Серед безлюддя й тиші протікали дні intermezzo ліричного героя.

Та ось він зустрічає на ниві "простого мужика", слухає страшні речі про голодне, страшне життя багатодітної родини, про безправність, коли становий приходить і щотижня б'є селянина в лице, коли хати почорніли, а "брудні, негарні дівчата йдуть із важкої роботи". Людське горе вливається в душу героя, і він готовий його сприйняти.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Психологічна новела М. Коцюбинського "Intermezzo" дуже близька за жанровими ознаками до "поезії в прозі", має автобіографічний характер. Ліричний герой, утомлений від метушні, галасу в місті, від сприйняття людського горя, втомився і поїхав відпочити в с. Кононівку. Спочатку не міг заспокоїтися, відійти від картин і думок, його переповнювали. Потім краса природи, тиша розвіяли втому й підготували до сприйняття людського горя, викликали бажання ось йому зарадити.

Авторові вдалося психологічно переконливо розкрити внутрішній стан людини за допомогою імпресіоністичної поетики: пейзажів, звукових образів, світлотіні, внутрішніх монологів, контрастів і ускладнених метафор та символів.